

KONKURS POLONISTYCZNY

DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW

III ETAP WOJEWÓDZKI

15 lutego 2014

Ważne informacje:

1. Masz 120 minut na rozwiązywanie wszystkich zadań.
2. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz ponownie.
3. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu na to przeznaczonym. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	68	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis osoby sprawdzającej		

Zadanie 1. (0-7)

Uzupełnij luki w punkcie A i B, wykorzystując wiedzę z literatury.

A. Jakie archetypy reprezentują podane postacie mitologiczne?

ORFEUSZ to archetypowa
postać symbolizująca

.....
.....
.....
.....

IKAR to archetypowa
postać symbolizująca

.....
.....
.....
.....

ARCHETYP
pierwotny wzór jakiegoś
działania, postaci, motywu;
to prastary symbol ukryty
w podświadomości
człowieka, wytwór
doświadczeń ludzkości.

ODYSEUSZ to archetypowa
postać symbolizująca

.....
.....
.....
.....

PENELOPA to archetypowa
postać symbolizująca

.....
.....
.....
.....

B. Objasnij znaczenie pojęć: topos, homo viator i podaj literacki przykład je ilustrujący.

Topos

.....
.....
.....
.....
.....

Homo viator

.....
.....

Przykład tekstu literackiego, w którym występuje topos „homo viator”

.....
.....

Zadanie 2. (0-5)

Napisz streszczenie przypowieści o miłosiernym Samarytaninie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (0-2)

Jakie znaczenie alegoryczne ma przypowieść o miłosiernym Samarytaninie?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4. (0-3)

„Wszyscy dorośli byli kiedyś dziećmi. Choć niewielu z nich o tym pamięta”. Oto fragment dedykacji skierowany do Leona Wertha, przyjaciela A. de Saint Exupery'ego. Odwołując się do powyższego cytatu, napisz dedykację, jaką umieściłbyś na książce *Mały Książę*, którą podarowałbyś komuś bliskiemu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

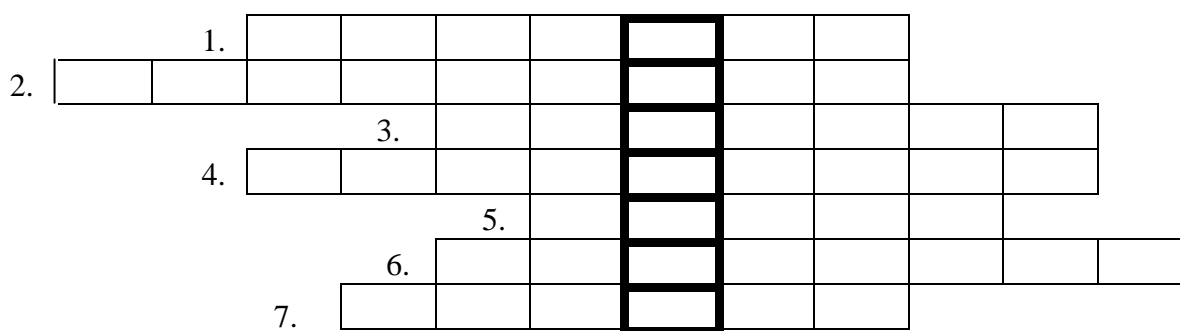
Zadanie 5. (0-5)

Przypisz podane sekwencje bohaterom *Małego Księcia*, a następnie rozwiąż krzyżówkę i wyjaśnij hasło.

A. Sekwencje wypowiedziane przez bohaterów utworu. (0-2)

sekwencja	bohater, który ją wypowiedział
1. <i>Zawsze wydaje się, że w innym miejscu będzie lepiej.</i>	
2. <i>Wśród ludzi jest się także samotnym.</i>	
3. <i>Należy wymagać tego, co można otrzymać. Autorytet opiera się na rozsądku.</i>	
4. <i>Nawet w obliczu śmierci przyjemna jest świadomość posiadania przyjaciela.</i>	
5. <i>„Oswoić” znaczy „stworzyć więzy”.</i>	

B. Rozwiąż krzyżówkę, wypisz hasło i je objaśnij. (0-3)

1. Mały Książę je przeczyszczał.
2. Nauka, która zajmuje się szukaniem odpowiedzi na najtrudniejsze pytania; po grecku jej nazwa oznacza „umiłowanie mądrości”.
3. Tytułowy bohater wyrywał je, by nie rozsadziły mu planety; symbol zagrożeń.
4. B-612 - dom Małego Księcia, mała planeta, pojęcie z astronomii.
5. Cecha charakteru, którą odznaczał się Próżny.
6. Relacja, więź, której Lis nauczył Małego Księcia.
7. Siódma planeta, którą odwiedził Mały Książę.

HASŁO - .....

PEŁNE ZNACZENIE HASŁA -
 .....
 .....
 .....

Zadanie 6. (0-3)

Ułóż zdanie wielokrotnie złożone, w którym wyjaśnisz przenośne znaczenie cytatu:

Dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu.

Następnie sporządź wykres utworzonego zdania i opisz rodzaje zdań składowych.

ZDANIE: .....

.....

.....

WYKRES:

OPIS ZDAŃ SKŁADOWYCH: .....

.....

.....

.....

TEKST I

Herbert Zbigniew, *Przesłanie Pana Cogito*

Idź dokąd poszli tamci do ciemnego kresu
po złote runo nicości twoją ostatnią nagrodę

idź wyprostowany wśród tych co na kolanach
wśród odwróconych plecami i obalonych w proch

ocalałeś nie po to aby żyć
masz mało czasu trzeba dać świadectwo

bądź odważny gdy rozum zawodzi bądź odważny
w ostatecznym rachunku jedynie to się liczy

a Gniew twój bezsilny niech będzie jak morze
ilekroć usłyszysz głos poniżonych i bitych

niech nie opuszcza ciebie twoja siostra Pogarda
dla szpiclów katów tchórzy - oni wygrają
pójdą na twój pogrzeb i z ulgą rzuca grudę
a kornik napisze twój uładzony życiorys

i nie przebaczaj zaiste nie w twojej mocy
przebaczać w imieniu tych których zdradzono o świcie

strzeż się jednak dumy niepotrzebnej
oglądaj w lustrze swą błazeńską twarz
powtarzaj: zostałem powołany - czyż nie było lepszych

strzeż się oschłości serca kochaj źródło zaranne
ptaka o nieznanym imieniu dąb zimowy
światło na murze splendor nieba
one nie potrzebują twego ciepłego oddechu
są po to aby mówić: nikt cię nie pocieszy

czuwaj - kiedy światło na górach daje znak - wstań i idź
dopóki krew obraca w piersi twoją ciemną gwiazdę

powtarzaj stare zaklęcia ludzkości bajki i legendy
bo tak zdobędziesz dobro którego nie zdobędziesz
powtarzaj wielkie słowa powtarzaj je z uporem
jak ci co szli przez pustynię i ginęli w piasku
a nagrodzą cię za to tym co mają pod ręką
chłostą śmiechu zabójstwem na śmietniku

idź bo tylko tak będziesz przyjęty do grona zimnych czaszek
do grona twoich przodków: Gilgamesza Hektora Rolanda
obrońców królestwa bez kresu i miasta popiołów

Bądź wierny Idź

Zbigniew Herbert, *Pan Cogito*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 1998, s.88-89.

Zadanie 7. (0-3)

Kim w wierszu jest „ty” liryczne, a kim są „oni”? Odpowiedź poprzyj odpowiednim cytatem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0-2)

Dlaczego słowa *Gniew* i *Pogarda* zapisane zostały w utworze wielkimi literami? Wyjaśniając, uwzględnij przedstawione w wierszu okoliczności, w jakich się ujawniają te wartości.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (0-5)

W wierszu wykorzystany został znany z mitologii motyw złotego runa.

A. Wpisz do tabeli znaczenie tego motywu w mitologii i w wierszu Z. Herberta. (0-3)

ZŁOTE RUNO	w mitologii	znaczenie dosłowne	....
		znaczenie symboliczne	....
	w utworze Z. Herberta		....

B. Nazwij środek poetycki podkreślony w cytacie i określ jego funkcję. (0-2)

*Idź dokąd poszli tamci do ciemnego kresu
po złote runo nicości twoją ostatnią nagrodę*

Nazwa środka stylistycznego	Funkcja środka stylistycznego

Zadanie 10. (0-4)

Podaj po dwie informacje o każdym z bohaterów wymienionych w końcowej części wiersza, a następnie uzasadnij wybór akurat tych postaci w kontekście przesłania utworu.

GILGAMESZ - .....

.....

HEKTOR - .....

.....

ROLAND - .....

.....

UZASADNIENIE - .....

.....

.....

Zadanie 11. (0-4)

Stwórz dekalog moralny Pana Cogito na podstawie tekstu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 12. (0-2)

Do jakiego gatunku muzycznego zaliczyłbyś(-łabyś) twórczość Grzegorza Turnaua, Wojciecha Młynarskiego czy zespołu *Stare Dobre Małżeństwo*? Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 13. (0-3)

Odwołując się do treści i kompozycji obrazu Paula Gauguina, wyjaśnij tytuł - *Skąd przychodzimy? Kim jesteśmy? Dokąd idziemy?*

Paul Gauguin, *Skąd przychodzimy? Kim jesteśmy? Dokąd idziemy?* [w:] Sztuka świata, t.9, Wydawnictwo Arkady 1996, s.44.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14. (0-20)

Tytuł wiersza Edwarda Stachury:

Wędrowką jedną życie jest człowieka

uczynić tematem eseju. W pracy odwołaj się do przynajmniej trzech tekstów literackich i jednego filmu.

Pamiętaj, by Twoja praca zajęła przynajmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Brudnopis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

